

دوره دهم تقنینیه

جلسه ۱۵

صورت مشروح

مذاکرات مجلس

بالضام متن قوانین

یکشنبه ۲ شهر یورماه ۱۳۱۴ - ۲۴ جمادی الاولی ۱۳۵۴

شماره مسلسل: ۶۹۶

قیمت اشتراك } سالیه : داخله : ۷۰ ریال
خارجه : ۱۰۰ ریال
تک شماره : دو ریال

مطبعه مجلس

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس یکشنبه دوم شهریور ماه ۱۳۱۴ * (۲۴ جادی الاولی ۱۳۵۴)

فهرست مطالب

۱) تصویب صورت مجلس	۵) شور اول لایحه تمدید مدت معافیت مهاجرین سابق مناطق سرحدی
۲) شور دوم لایحه شرایط وکالت در عدلیه	۶) بقیه شور دوم لایحه شرایط وکالت در محاکم
۳) تقدیم یک نقره لایحه از طرف آقای رئیس اداره کل صناعت	۷) تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه
۴) شور اول لایحه وصول عوائد دفترى نمایندگانهای سیاسی در خارج	

(مجلس دو ساعت قبل از ظهر بریاست آقای حاج میرزا حسن خان اسفند یاری تشکیل گردید)

صورت مجلس یکشنبه دوازدهم مرداد را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند * *

[۱ - تصویب صورت مجلس]

رئیس - آقای دهستانی	رئیس - در صورت مجلس نظری نیست . آقای روحی
دهستانی - در صورت جلسه آقای امیر ابراهیمی را	روحی - در صورت مجلس بنده را غائب بی اجازه
غائب بی اجازه نوشته بودند خواستم عرض کنم ایشان بی	نوشته اند آقایان مباشرین شاهدند بنده سه و بیست دقیقه بالا در
اجازه بوده اند	مجلس بودم مخصوصاً برای این کار هم توضیح خواستم که تا
رئیس اصلاح میشود دیگر نظری نیست (اظهاری نشد)	چقدر غائب حساب میشود گفتند تا نیم ساعت لذا استدعا
صورت مجلس تصویب شد	میکنم که این قسمت را تصحیح بکنند و من بعد هم باظهار یک
[۲ - شور دوم لایحه شرایط وکالت وکلای عدلیه]	نفر نماینده ترتیب اثر دهند
رئیس - شور دوم قانون وکالت است ماده اول قرائت میشود	

* * * عین مذاکرات مشروح پانزدهمین جلسه از دوره دم تقنینیه (مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵)

دایره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

* * * اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

غائبین با اجازه - آقایان : دکتر احتشام - اسکندری
غائبین بی اجازه - آقایان : طباطبائی دیا - نمازی - فلاحسین ملک - مؤید قوامی - اعظم زنگنه - بقوانی - مهمل - امیر ابراهیمی - طوی
پارسا - مؤید تاشی
دیرآمدگان بی اجازه - آقایان : دکتر ادهم - کاشف - طوی و کپلی - منصف - همراز - بیات بروچی - اعتبار - دکتر جوان - انجمن - نوبخت

خبر از کمیسیون قوانین عدلیه بمجلس شورای ملی
کمیسیون قوانین عدلیه پیشنهادات آقایان نمایندگان
محترم نسبت بلاایحه ۹۰۷۸ دوات راجع بوکلای عدلیه را
ضمن شور ثانی مطرح و تحت شور و مذاقه قرار داده پس از
توضیحاتی که از طرف چند نفر پیشنهاد دهندگان در
کمیسیون ایراد گردید و آقای وزیر عدلیه هم که حضور
داشتند بیاناتی در اطراف مواد لایحه مزبور و مشکلات فعلی
و منظور وزارت عدلیه از این لایحه نمودند بالاخره خبر
شور اول کمیسیون بطریق ذیل اصلاح و تصویب شد و اینک
راپرت آنرا تقدیم میدارد

فصل اول - وکیل و شرایط وکالت

ماده ۱ - وکالت در عدلیه دارای درجات ذیل است

۱ - وکالت در محاکم صلح و بدایت و استیناف و تمیز

۲ - وکالت در محاکم صلح و بدایت و استیناف

۳ - وکالت در محاکم صلح و بدایت

۴ - وکالت در محاکم صلح و نزد محققین ثبت

۵ - وکالت در صلح نواحی و نزد مامورین صلح

تبصره - وزارت عدلیه میتواند وکالت وکلای درجه ۲ و

۳ و ۴ و ۵ را محدود بحوزه معین نماید

رئیس - رای میگیریم بقصوب ماده یک آقایان موافقت
دارند قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد.
آقایان یک قدری بیشتر توقف فرمایند که رای معلوم
شود. ماده دوم.

ماده ۲۵۵ - اشخاصی که واجد معلومات کافی برای وکالت
باشند ولی شغل آنها وکالت در عدلیه نباشد اگر بخواهند
برای اقربای نسبی یا سببی خود تا درجه دوم از طبقه سوم
وکالت بنمایند ممکن است بانها در سال سه نوبت جواز
وکالت انفاقی داده شود.

رئیس - رای گرفته میشود به ماده دوم. آقایان موافقین
قیام فرمایند. (اکثر قیام نمودند) تصویب شد. ماده سوم.

ماده ۳ - اشخاص ذیل اجازه وکالت داده میشود.
۱ - بکسانیکه واجد شرایط مندرجه در ماده یک قانون
استخدام قضا باشند.

۲) باشخاصی که لااقل سه سال متوالی یا متناوب خدمت
قضائی کرده اند.

۳) باشخاصی که از دانشکده های حقوق داخله یا خارجه
دارای شهادت نامه لیسانس یا دکترا هستند

۴) بفارغ التحصیل های مدارس علوم سیاسی داخله
یا خارجه.

۵) بکسانی که قبل از اجرای اینقانون شغل آنها وکالت
و دارای جواز رسمی بوده اند

۶ - بفارغ التحصیل های کلاس قضائی.

۷ - نمایندگان مجلس شورای ملی که ده مرتبه در کمیسیون
قوانین عدلیه عضویت داشته اند.

۸ - باشخاصی که مطابق پیرکرام مخصوص امتحان داده
و پذیرفته شوند.

رئیس - آقای اعتبار

اعتبار - بنده در قسمت فقره ۷ این ماده ۳ یک
نظری داشتم که خدمت آقای وزیر عدلیه هم عرض کردم
توضیح زیاد هم محتاج نیست عرض کنم فقط خواستم
عرض کنم که ما قسمت فقره ۷ را مقید کنیم تا تاریخ
امروز - نمایندگان که تا تاریخ امروز ده مرتبه در کمیسیون
عدلیه عضویت داشته اند وزارت عدلیه می تواند بانها جواز
وکالت بدهد و بطور همیشه این در را باز بگذاریم صلاح
نیست. آقای وزیر عدلیه هم موافقت میفرمایند

وزیر عدلیه - بل بنده هم موافقم.

مخبر کمیسیون قوانین عدلیه (موبد احمدی) - بنده
هم با این نظر آقای اعتبار مخالفتی ندارم آقای وزیر عدلیه هم
قبول کرده اند.

رئیس - آقای امین

امین - گذشته از این که بنده در این ماده هیچ منطقی
نمی بینم اساساً یک راه بدی باز میشود چون فقره ۳
مینویسد باشخاصی که از دانشکده های داخله یا خارجه
دارای شهادت نامه لیسانس یا دکترا هستند. بعد در جای دیگر
مقید می کنند اشخاص لیسانسیه را با دو سال قضاوت و

در مقابل لیسانس حق وکالت را ما بموجب قسمت هفتم
حاضر شدن در کمیسیون عدلیه قرار بدهیم این گمان نمیکنم
خوب و کافی باشد. این کار لیسانس نمیدهد. کمیسیون عدلیه
حق لیسانس دادن را ندارد بنا بر این بنده این جزء
از ماده را زائد میدانم و بیفانده.

مخبر - اولاً آقایان باید توجه فرمایند که وکالت
یک شغلی است آزاد همه کس میتواند وکالت بکند
شما آگاهی را که مینویسید سابقه دارند مگر لیسانس دارند
شما به شاگردان کلاس قضائی هم حق داده اید که در
صورتیکه یک سال کلاس قضائی را دیده باشد و درسهائی
را استماع کرده باشد باو حق می دهید که جواز وکالت
بدهند. و همینطور باشخاصی که تا امروز سابقه وکالت
دارند ولو آنکه لیسانس هم نبوده اند حق میدهید یا اشخاصی
که هیچیک از اینها نیست یعنی سابقه وکالت ندارد لیسانس
هم نیست. شاگرد کلاس قضائی هم نیست. ولی همین امروز
میرود امتحان میدهد جواز وکالت میگیرد. پس اگر مطلب
منحصر به لیسانس داشتن بود بنده هم تصدیق میگردم
لکن یک فقره از این ماده راجع است به لیسانس پنج
فقره دیگرش را ملاحظه فرمائید راجع است به چیزهای
دیگر از قبیل: داشتن سابقه وکالت. شاگرد کلاس قضائی
بودن و غیر ذلك. خوب وقتی که این طور است بطریق
اولی باید فقره ۷ هم ملحوظ شود.

رئیس - آقای عراقی

عراقی - بنده علاوه بر این که با این ماده مخالف
نیستم بلکه با محدود شدنش مخالفم برای اینکه خود در عمل
وارد بودن وقتی اشخاص وارد یک کار میشوند خود زیادتی
شغل و زیادتی کار و ورزیده شدن در عمل اهلیت ایجاد
می کند. پس یک اشخاصی که ده مرتبه در کمیسیون عدلیه
رفته اند یعنی ده دوره که ده شش ماه میشود به عقیده بنده اینها
یک مردمان ورزیده در قانون خواهند بود. این قانون
قانونی است که برای مملکت ایران نوشته میشود. این اشخاص
که در کمیسیون عدلیه رفته باشند و عضویت کرده باشند

کامل احسن و قبح هر يك از قوانین که راجع بعدلیه باشد
میدانند و خیلی خوب میتوانند بدانند بنده اصلاً نفهمیدم
علت اینکه آقای وزیر عدلیه این پیشنهاد را قبول فرمودند
چه چیز است. بلی قانون نباید محدود باشد اگر شما قانون
مینویسید بعد بنویسید تا این تاریخ هر کس فلان کار را
کرد مجازات میکنند و قانون شاملش است ولی بعد محدود
کنید و شاملش نباشد این به عقیده بنده یک چیز خوبی نیست
و بودن تا امروز را بنده مخالفم و عقیده ام این است که
این دری که شما خیال میکنید بسته باشد باید باز باشد
یک وکیل نباشد پنج نفر باشند تا در کار من وکالت کنند
و من بتوانم کار های خودم را بایشان رجوع کنم این طور
باشد البته بهتر است تا اینکه انحصارش بدهند به عده معدودی
با این ترتیب مردم بیشتر میتوانند استفاده کنند بنده
بجهاتی که عرض کردم مخالفم که غیر محدود باشد باید
مثل سایر مواد قانون باشد تا راه برای همه باز باشد و
همه بتوانند استفاده کنند

وزیر عدلیه (آقای صدر) - چون آقایان
نمایندگان قدری در این موضوع اختلاف نظر دارند
بعضی ها باثبات مطلق و بعضی دیگر به نفی مطلق نظر دارند
و پیشنهادی که از طرف آقای اعتبار شده جمع بین هر دو
نظر است از این جهت بنده هم حس کردم نظر آقایان
چنین است که حد متوسط را اختیار کنم و بنده هم این
را قبول کردم. این اشخاص معدود معین که ده دوره در
کمیسیون قوانین عدلیه مجلس بوده اند الان موجودند ولی
در آتی هنوز نمیدانم که موجود بشوند یا نشوند و خلاصه
نمیدانم چه پیش میآید فرضاً که موجود باشد ممکن است
اگر مصلحت شد باز هم با تغییر قانون اجازه داد چون
ده دوره خیلی است و چند سال هم لازم دارد اگر هم
مصلحت نشد که قانون بحال خودش باقی خواهد ماند بنا
بر این قسمتی که منظور نظر است فعلاً میشود ازش رفع
حاجت کرد. بعد هم اختیار در دست ماست و باید دید
چه پیش میآید. و همینطور خوب است.

رئیس - آقای جمشیدی

جمشیدی - بنده قبلاً برای دفاع از سؤال مقدر عرض میکنم که در این مورد هفت بنده شخصاً ذی علاقه نیستم چون عضو کمیسیون عدلیه هستم ممکن است ایجاد يك سوء تفاهمی بشود باین جهت عرض میکنم اولاً من خیال وکالت هیچ ندارم تا اکنون هم نکرده ام و بر فرض هم اگر بخوام وکالت کنم از راه دیگر مشمول این قانون هستم زیرا سابقه قضائی بنده مفصل است. ولی يك چیز را عرض میکنم در يك مملکت که بقدر کافی قاضی و وکیل نداریم و از روی اضطرار دولت میباید کلاس قضائی تشکیل میدهد برای اینکه يك عده اشخاص تهیه کنند و در آن کلاس بطور اختصار رؤس مسائل قضائی را تدریس میکنند در مجلس شورای ملی اگر يك نماینده ده دوره تمام در ده دوره انتخابیه کمیسیون بجهت عضویت کمیسیون انتخاب شود بنده عقیده ام این است که چنین شخص ورزیده شده و خیلی خوب خواهد بود برای اینکه هم میتواند وکالت کند و هم میتواند قضاوت آقای اعتبار فرمودند که این را تا امروز محدود کنیم بنده می خواستم استدعا کنم همانطور که آقای عراقی گفتند از این محدودیت صرف نظر کنیم زیرا این زننده است و بنده عقیده ام این است هر کسی ده دوره تمام بعضویت کمیسیون عدلیه انتخاب شد این صلاحیت را دارد حضرت آقای وزیر عدلیه فرمودند برای بعد هنوز پیش نیامده. خوب اگر پیش بیاید که مشمول این قانون نخواهد بود ولی اگر آمد چه ضرر دارد که او هم بتواند استفاده کنند از این ماده و به عقیده بنده اگر ماده به همین ترتیبی که پیشنهاد شده موافقت شود بهتر است و الا بنده اصراری ندارم

رئیس - آقای اورنگ

اورنگ - بنده در این ماده آقایان رفقا را مشاهده کردم و بدم شاید بیمورد نباشد که عرض کنم جا نبین افراط و تفریط را گرفته اند. و يك حد معتدل و وسطی لازم بود در کار باشد و توافقی که در این موضوع پیش آمد همین بود. يك عده از آقایان توجه شان این است که بدون هیچ قید و حدی در مدت و در کیفیت ماده

کمیسیون عدلیه قبول کردند به عقیده بنده طرف اعتدال است و اگر آقایان موافقت فرمایند از جانبین قضیه صرف نظر شود گمان میکنم يك امر بجا و معتدلی است.

رئیس - آقای اعتبار

اعتبار - عجالاً عرضی ندارم.

رئیس - آقای عراقی

عراقی - اول باید فکر کرد که اصلاً چه چیز موجب شد که چنین ماده پیشنهاد شد. دولت احتیاج مملکت را حس کرد بوکیل عدلیه و آنوقت نگاه کرده است افکارش را سنجیده و دیده است اشخاصی که برای این کار لیاقت و صلاحیت دارند در نظر گرفته باشد من جمله اشخاصی که دیبانه باشند یا شاگرد کلاس قضائی باشند باز رفع احتیاج نشد مجبور شد برای رفع احتیاج خودش اشخاص دیگری را مشمول کند و این کار برای رفع احتیاج مردم فکر شد و دولت دید چنین اشخاصی که ده دوره در کمیسیون عدلیه آمده و عضو شده باشند اینها البته برای این امور خیلی خوبند و این علت پیشنهاد این فتره شد و آقایان هم چون احتیاج دولت را از این حیث احساس کردند حاضر شدند که این ماده را تصویب کنند. در این بین آقای اعتبار يك پیشنهادی دادند که این ماده تصویب شود ولی باین عنوان که تا این تاریخ مقید شود یعنی تا تاریخ امروز رفع احتیاج جامعه و دولت میشود ولی بعدش را نمیشود گفت چرا اینطور باشد؟ یکی از رفقا سابقاً یکی از نمایندگان محترم گفت آقا سر نیابت مجلس دعوی نکند زیرا رئیس بحمدالله یکروز هم ناخوش نمیشود که نوبت بشما برسد. حالا احتمال نمیدهید که این و کلا يك روزی ممکن است ناخوش بشوند و این عده بطوری محفوظ میماند که رفع احتیاج را کاملاً میکند؟ نظر بنده اینطور نیست. رفع احتیاج جامعه باین اندازه و کلائی که فعلاً هستند و باین عده نمایندگان محترم که تا امروز ده دوره عضویت کمیسیون عدلیه را داشته اند نمیشود مضافاً باینکه عیب دیگری در اینجا هست و این معایب این میشود که این قانون وضع میشود برای

کسانی که تا این تاریخ در کمیسیون عضویت داشته اند و بقیه دیگر این لیاقت را ندارند در صورتیکه اینطور نیست و سایر آقایان هم این لیاقت را دارند و هر يك از آقایان که ده دوره در کمیسیون عدلیه عضویت داشته اند بخصوص در این دوره که وزارت عدلیه چه موقعی که آقای وزیر مالیه فعلی وزیر عدلیه بودند و چه این وزیر عدلیه فعلی کاملاً هفته دو مرتبه کمیسیون را تشکیل میدادند و با آقایان مذاکره میکردند و خیلی خوب ورزیده میشدند حالا چرا يك دسته که بعدها فرض میکنیم ورزیده میشوند اینها محروم شوند؟ آنها هم بعدها می آیند و در کمیسیون عدلیه عضویت پیدا میکند شاید این لیاقت را داشته باشند پس چرا آنها را ازین نعمت محروم بکنیم (اگر اینرا نعمت میدانید) بنده اینرا که میگویم خودم هیچوقت داو طلب این کار نبوده ام و بقول آقای جمشیدی شاید هم ده دوره شده باشم عضو کمیسیون اما داو طلبش نیستم ولی اینکه محروم شوند یک عده از آقایان نمایندگان و يك عده داخل شوند بنده صلاح نمیدانم برای مجلس و خوبست این درب برای همه آقایان باز باشد و هر کسی ده دوره تا هر تاریخی که توانست و عضویت کمیسیون عدلیه را داشت و از عهده هم برآمده حق داشته باشند و این قسمت را آقای وزیر عدلیه هم در ابتدای ماده موافقت کامل با همین ترتیبی که خبر کمیسیون نوشته شده بود داشتند و کاملاً همراه بودند فقط چیزی که با پیشنهاد آقای اعتبار همراهی کردند این بود که تصور کردند بین مجلس اختلاف کاملی است در این باب آنوقت آمدند و گفتند حد وسط را میگیریم بعد هم آقای اورنگ آمدند و گفتند يك عده افراط اند و يك عده تفریط اند و بهترین کارها حد وسط و اعتدال است خیر آقا هیچکدامش نیست و حد اعتدال هم همین است که اکثریت هم با این نظر همراه است.

اورنگ - خاکم بسرمی بینم و میپرسم

رئیس - آقای دکتر سنگ

دکتر سنگ - در این ماده نظری که بنده داشتم و

آقایان هم مذاکره کردند روی اصول ماده مذاکره شد

که بنده هیچکس را با آن مخالف ندیدم و یکی راجع بمحدود کردن که بنده مخالف هستم و این را که میخواستم عرض کنم آقای عراقی فرمودند و بنده هم عقیده ام این است که نباید در ب را بست و نباید محدود کرد بطوری که آقای اعتبار پیشنهاد کرده اند و باید قانون عمومیت داشته باشد و علت ندارد که يك عده تا حالا بوده اند بهره ببرند ولی اشخاصی که بعد میآیند محروم شوند و بنده عقیده ام این است که این ماده همینطور که تدوین شده و نوشته شده است بهتر است چون میبینم که اکثریت روی این ماده رای خواهند داد و از آقای اعتبار هم استدعا میکنم در این ماده موافقت فرمایند که آیندگان را محروم نکنند.

اعتبار - بنده با نظر آقا مخالفم اجازه میفرمائید؟

رئیس - آقای امین مخالفید با موافق؟

امین - مخالفم.

رئیس - بفرمائید.

امین - با حفظ اصل مسلم که مخالفت با فقره ۷ از ماده سوم است چون در بیانات شان آقای اورنگ تذکر دادند که ده دوره انتخابیه فقره هفتم مینویسد ده مرتبه و ده مرتبه باده دوره تفاوت دارد و دوره علیحدده است از همه اینها گذشته بنده با محدود بودنش موافقم نه با آزاد بودنش و طرفدار این هم نیستم و مقنن هم نمی تواند بر له خودشان وضع قانون بکنند.

رئیس - آقای اعتبار

اعتبار - آقای عراقی تشریف بردند و بنده میخواستم جواب فرمایشات ایشان را گفته باشم ولی حالا بمرض مجلس میرسانم اساساً باید فکری کرد یعنی حالا دولت باید بکنند مجلس باید بکنند نمیدانم ولی طرز استخدام و طرز قبول خدمت را بطور دائم و عموم دولت باید پیشنهاد کند بک قانون استخدامی ما در مجلس شورای ملی تصویب کردیم و گذرانندیم بعد برای این هم مقرراتی و تصویب نامهائی وضع شده است دولت های بعد هم هر کدام از برای استخدام و ترفیع مستخدمین مشکلاتی در هر بندی ایجاد کردند و این مشکلات

ماه دوماه اختیار داشته باشند که هر عده را لازم میدانند دعوت کنند و استخدام کنند و بیش از اینش را موافق نیستم و عقیده دارم آقایان هم موافقت فرمایند با همین ترتیب بهتر است.

عده از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - پیشنهادات قرائت میشود.

پیشنهاد آقای اعتبار

فقره ۷ را بشرح ذیل پیشنهاد میکنم:

۷ - نمایندگانی مجلس شورای ملی که تا این تاریخ ده مرتبه در کمیسیون قوانین عدلیه عضویت داشته اند

اعتبار - این که قبول شد واصل ماده است

مؤید احمدی - بلی قبول شده است و جزو ماده شده

است پیشنهاد دیگری رسیده است

پیشنهاد آقای امین

این جانب پیشنهاد مینمایم که بمواد لایحه قانون وکالت و همچنین فقرات آن جداگانه و منفرداً رای گرفته شود

رئیس - آقای دکتر طاهری

دکتر طاهری - پیشنهاد آقای امین رای نمی خواهد

ایشان تقاضای تجزیه کرده اند و باید بهش عمل شود - (صحیح است) و تقاضای تجزیه رای نمیخواهد يك پیشنهادی هم بنده داده ام قرائت شود ممکن است آقای وزیر عدلیه آنرا موافقت فرمایند

پیشنهاد آقای دکتر طاهری

پیشنهاد می شود فقره ۷ از ماده ۳ بخواه کمیسیون رای گرفته شود

دکتر طاهری - بنده عقیده ام این است که یا اصلاً

این فقره نباید باشد یا اگر باید باشد برای همه باشد اگر فلسفه برای تصویب این فقره هست باید برای همه آقایان باشد مانعی هم ندارد یعنی بنده میخواهم عرض کنم که مخالف نیستم با این فقره ۷ زیرا که وکالت يك شغل آزادی است و کسانی که اطلاعی پیدا میکنند از این کار اخلاقاً هم طرف اطمینان باشند میتوانند وکالت کنند حالا هم در کمیسیون عدلیه مجلس يك سنوئی با قوانین

در این نظریه فرمایند و این يك تعدیلی است و بیش از این هم مورد ندارد زیرا که بنده بطور خیلی سر بسته خدمت آقای وزیر عدلیه عرض کردم قبول هم فرمودند که اشخاصی که تا این تاریخ ده دوره یا ده مرتبه عضو کمیسیون عدلیه بوده اند و ورزیده شده اند آنها را استخدام کنند یا وکیل کنند و این را هم لازم است عرض کنم ده دوره انتخابی لازمه اش شش ماه نیست ده دوره انتخابی ممکن است یکماه باشد روز باشد غالباً بدین فواصل دوره های انتخابی که چهاردهم فروردین و چهاردهم مهر است شش ماه نمی شود دو ماه يك ماه چهار پنج روز است و این کافی نیست برای اشخاصی که واجد این شرایط باشند وکیل شوند اینجا آقای عراقی اصرار فرمودند که چرا باز نگذاریم در ب را برای آنیه شاید اشخاصی باشند که طرف احتیاج دولت باشند. بسیار خوب اگر واقعاً ضرورت ایجاد کند و لازم باشد چه مانعی دارد دولت هم هست آقای وزیر محترم عدلیه تشریف میآورند این جا و تقاضی می کنند که ما برای احتیاجی که داریم این اجازه را میخواهیم و برای دو ماه ده ماه اجازه میگیریم یا اشخاصی را می خواهند و دعوت میکنند و می آورند بمجلس مجلس هم با کمال موافقتی که دارد البته موافقت میکنند و بهشان اجازه میدهد که این کار را بکنند پس این وجه بنظر بنده تا اینجا که برسد حد اعتدال است و الا اگر غیر از این باشد اصلاً انتخاب کمیسیون عدلیه دچار اشکال می شود آنوقت چرا کمیسیون عدلیه محدود باشد بنده عرض میکنم کمیسیون های دیگر چرا نباشد بنده کمیسیون قوانین مالی را که بیست دوره است تاضوش هستم میگویم چرا نباشد تا بتوانم استفاده کنم و در این صورت گمان میکنم خوب نباشد و گمان میکنم مجلس هم موافقت میفرمایند با این نظر تعدیلی و آن نظر آقای عراقی هم می ماند برای بعد یعنی اگر چنانچه با این ترتیب آقای وزیر عدلیه ملاحظه فرمودند باز هم ضرورت ایجاد کرد يك اختیار جدیدی می گیرند و تشریف می آورند مجلس و اجازه میخواهند مجلس هم اجازه و اختیار می دهند برای هر مدتی يك

ممارست داشته اند چه عیب دارد که باینها هم اجازه وکالت داده شود و این اشخاص کمتر از آلهائی نیستند که همینطور از بیرون میآیند و امتحان میدهند یا امتحان نداده اند و نظر بسوابقی که دارند جواز میگیرند این هم يك سابقه است برای آنها که در کمیسیون قوانین عدلیه ممارست کرده اند حق وکالت بابشان داده شود بسیار هم خوبست زیرا به کسانی که کمتر از آنها معلومات داشته اند ارفاق هم شده است و اجازه داده شده است و حالا که اینطور است چه عیب دارد مثل اینکه هر کس از کلاس قضائی بیرون میآید معلوم نیست که تا امروز هم باشد بعد هم اگر کسی ده دوره متممادی در کمیسیون قوانین عدلیه عضویت داشته است باو جواز بدهند وزارت عدلیه که با پیشنهاد آقای اعتبار موافقت فرمودند خیال کردند که اکثریت نظریه شان اینطور است در صورتیکه بعقیده بنده آقای اعتبار هم لزوم ندارد زیاد اصرار بفرمایند وقتی که فلان کس این حق را دارد که امتحان بدهد مواد امتحان را شما میدانید چه چیز است؟ مشکلتر از عضویت کمیسیون عدلیه است که ده دوره درس کار کرده است؟ حالا چرا يك وکیل اگر در کمیسیون عدلیه ده مرتبه عمرش را صرف کرده است اورا حق وکالت بهش میدهند اینکه چیزی نیست بنظر بنده اگر بنظر مجلس و اینگذارند که هر طور که مجلس موافقت می کند بهتر است آقای اعتبار هم اصراری نداشته باشند برای اینقسمت زودتر تمام میشود و موافق تر هم هست بفلسفه برای اینکه وقتی بپرسند بچه مناسبت تا حالا ده دوره کسی که در کمیسیون عدلیه عضویت داشته است بتواند وکیل شود ولی بعد از این دیگر نتوانند؟ این فلسفه ندارد حالا که مجلس و وزارت عدلیه با این فلسفه موافقت میکنند علت ندارد که محدود باشد.

وزیر عدلیه - خواهش میکنم آقایان توجه بفرمایند بعضی که بنده میکنم بنده که موافقت کردم با پیشنهاد آقای اعتبار خیلی بی مطالعه نبود و نه تنها ملاحظه کردم میزان و تمایل اکثریت مجلس را بلکه مطالعه هم شده است و الا مقتضی بود که يك قدری صبر

و تأمل میکردم و سبک سنگین میکردم و بعد نظر مرا عرض میکردم. خیر بنده يك حسابی پیش خودم کردم و آن این است که اشخاصیکه ده مرتبه در کمیسیون عدلیه مجلس تا بحال عضویت داشته اند يك اشخاصی هستند که محدودند و شناخته میشوند و لیاقت این آقایان در نظر آمده و مخصوصاً تقریباً از ۱۳۰۸ با بنظر طرف قوانین و لواحق زیاد بوده است در کمیسیون عدلیه ابتدای تشکیلات عدلیه اخیر که در آخر ۱۳۰۶ و اول ۱۳۰۷ شروع شد قوانین ۱۳۰۷ را اگر ملاحظه بفرمائید کم است و از ۱۳۰۸ باین طرف قوانین زیاد شده است و میتوان گفت که جل قوانین مخصوصاً قوانین جزائی در این ادوار گذشته تهیه و تدوین و رسیدگی و نظر شده است درس (صحیح است) مخصوصاً قوانین راجعه بعدلیه اعم لئ حقوقی و جزائی و الان هم بحیوچه طرح قوانین است و الان اول مجلس است و اشخاصی که هستند در کمیسیون مشغولند ولی در آینه معلوم نیست قوانین راجعه بعدلیه که هر شخصی بتواند روی آن نظر کند و ورزیده برای وکالت بشود باشد یا نباشد شاید در ظرف دو ماه اتفاق نیفتد که يك لایحه مختصری بیاید بکمیسیون و مطرح شود بنا براین ده مرتبه هم که باشد بیست مرتبه هم که باشد وقتی احاطه بر قوانین پیدا کنند اورا نمی توان گفت که لایق است برای وکالت ولی الان را دیده ایم هستند بنده روی این حساب کردم دیدم این ده دوره مصادف است با تقریباً از چهار پنجسال قبل و بعد از این هم معلوم نیست. آخر قوانین هر روز که تغییر نمی کند! این است که بنده موافقت کردم و مصلحت هم همینطور بود. اصراری نداشتم که حتما محدود بشود این حساب را کردم دیدم این اولی است بنا براین خواهش میکنم آقایان موافقت کنند با رأی بگیرند.

رئیس - آقای امین
امین - بنده با حفظ اصول مسلم و یرسبب خودم که مخالفم پیشنهاد را پس میگیرم.
دکتر طاهری - بنده هم پس گرفتم

رئیس - رأی گرفته می شود بماده سه آقایانیکه موافقتند قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. با موافقت آقای وزیر عدلیه چون دو لایحه از وزارت خارجه خیلی مختصر است مذاکره و شروع می شود و قبل از آن آقای بیات يك لایحه دارند تقدیم میکنند بعد شروع میکنیم بلوابع وزارت عدلیه

[۳ - تقدیم يك فقره لایحه از طرف آقای رئیس اداره کل فلاحات]

رئیس کل فلاحات (آقای بیات) - لایحه ایست راجع بقانون تفتیش صحن حیوانات تقدیم میشود

رئیس - بکمیسیون ارجاع میشود خبر کمیسیون قوانین مالیه شور اول راجع بمواید شانسلی

[۴ - شور اول لایحه وصول عوائد دفتری نمایندگان گبهای سیاسی در خارجه]

کمیسیون قوانین مالیه در تاریخ فوق لایحه نمرة ۱۸۴۸۶ دولت راجع بمواید دفتری (شانسلی)

نمایندگی های دولت شاهنشاهی در خارجه را مطرح نموده و با توضیحاتی که آقای وزارت امور خارجه دادند با عین ماده واحده پیشنهادی دولت موافقت حاصل شد و اینك خبر آنرا برای شور اول تقدیم میدارد

رئیس - ماده واحده قرائت میشود:

ماده واحده - وزارت امور خارجه مجاز است عواید دفتری (شانسلی) نمایندگان گبهای سیاسی و قونسولی دولت شاهنشاهی را در خارجه مطابق نظامنامه تفرقه که بتصویب هیئت وزراء خواهد رسید وصول نماید.

رئیس - مخالفی نیست. رأی گرفته می شود بورود در شور دوم آقایانیکه موافقتند قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد.

[۵ - شور اول لایحه تمدید مدت معافیت مهاجرین سابق مناطق سرحدی]

رئیس - خبر کمیسیون داخله شور اول راجع بتمدید مدت ماده ۳۰ قانون تذکره

خبر کمیسیون: کمیسیون داخله لایحه نمرة ۱۸۶۸۴

دولت راجع بتمدید مدت معینه در ماده سی ام قانون تذکره را با حضور آقای معاون وزارت امور خارجه تحت شور قرار داده و با توضیحاتی که در کمیسیون داده شد با عین ماده واحده پیشنهادی دولت موافقت حاصل و اینك خبر آنرا برای شور اول تقدیم مینماید.

رئیس - ماده واحده قرائت میشود.

ماده واحده - مجلس شورای ملی مدت معینه در ماده سی ام قانون تذکره مصوب ۲۰ دیماه ۱۳۱۱ شمسی راجع بمعافیت مهاجرین سابق مناطق سرحدی را تا ۲۰ دیماه ۱۳۱۵ تمدید مینماید.

رئیس - مخالفی نیست رأی گرفته میشود بورود در شور دوم. آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد.

[۶ - بقیه شور دوم لایحه شرایط وکالت وکلای عدلیه]

رئیس - ماده چهارم:

ماده ۴ - اشخاصی که بموجب حکم محکمه انتظامی ممنوع الوکاله شده اند هرگاه موجب حکم صرفاً فقد معلومات بوده می توانند از مورد (۸) ماده قبل استفاده نمایند هرگاه ممنوعیت فقط از جهات اخلاقی بوده پس از پنجسال از تاریخ صدور حکم میتوانند اعاده حیثیت نمایند مشروط به اینکه در مدت مزبور اعمال منافی اخلاقی از آنها مشاهده نشده باشد و هرگاه ممنوعیت از هر دو جهت بوده در صورت گذشتن پنجسال نیز میتوانند از مورد ۸ ماده قبل استفاده نمایند.

رئیس - آقایانی که ماده چهار را تصویب میکنند قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد - ماده پنجم

ماده ۵ - باشخاص ذیل اجازه شغل وکالت داده نمیشود.

- ۱- اتباع خارجه
- ۲- قضاة و مستخدمین دولتی و بلدی و مملکتی در حین اشتغال بخدمت.

- ۳- کسانی که سن آنها کمتر از ۲۵ سال است.
- ۴- محکومین بانفصال ابد از خدمات دولتی.
- ۵- اشخاصی که مرتکب اعمالی شوند که منافی باشن وکالت است.
- ۶- اشخاص مشهور بفساد اخلاق و متجاهر باستعمال مسکر و افیون و اعمال منافی عفت.
- ۷- اشخاصی که تحت ولایت باقیمومت هستند.
- ۸- محکومین بجنایت مطلقاً و محکومین به جنحه که بموجب قانون مستلزم محرومیت از حقوق اجتماعی با از شغل وکالت باشند و با اینکه محکمه عرومیت مزبور را در حکم خود قید کرده باشد.
- ۹- کسانی که به اتهام ارتکاب جنایت یا جنحه که بموجب قانون مستلزم محرومیت از حقوق اجتماعی است تحت محاکمه هستند.

رئیس - آقای اورنگ

اورنگ - بنده با این ماده موافق فقط توضیحی راجع به شق پنجم میطلبم که آقای وزیر عدلیه باید توجه بفرمایند شاید توضیحات ایشان رفع مشکل بنده را بکند. شروط و قیودی که سلب ممنوعیت دادن جواز وکالت است در این ماده کاملاً ذکر کرده است اشخاص مشهور بفساد اخلاق و متجاهر به استعمال مسکر و افیون اشخاصی که تحت ولایت یا قیومت هستند محکومین بانفصال ابد از خدمات دولتی کسانی که سن آنها کمتر از ۲۵ سال است مستخدمین دولتی و بلدی و مملکتی محکومین بجنایت مطلقاً و محکومین به جنحه که بموجب قانون مستلزم محرومیت از حقوق اجتماعی یا از شغل وکالت باشند و با اینکه محکمه محرومیت مزبور را در حکم خود قید کرده باشد کسانی که با اتهام ارتکاب جنایت یا جنحه ای که بموجب قانون مستلزم محرومیت از حقوق اجتماعی است تحت محاکمه هستند پس تمام قیود و شروطی که موجب سلب محرومیت بک آدم است در گرفتن جواز وکالت قید شده این شق پنجم بک امر مبهم محمل است مینویسد اشخاصی که مرتکب اعمالی شوند که

منافی با شئون وکالت است در صورتیکه در شقوق هشتمانه که بک بک را خواندم اعمال و افعالی که مخالف با شئون وکالت است ذکر شده و بنده می خواهم عرض کنم این شق پنجم با این اجمال ممکن است هیچیک از این شقوق شامل انسان نباشد و عمل منافی اخلاق و عفت نکرده باشد و هیچیک از این محرومیت ها شامل نباشد با اداره احصائیه که مراجعه میکنند برای گرفتن جواز باو بگویند تو بک اعمالی کرده ای که مخالف باشن وکالت است هر چه بگویند که هیچیک از این کارها را نکرده ام میگویند اینها را نکرده ای ولی بک سلسله اعمالی در عالم هست که مخالف با شئون وکالت است که هیچیک از این اسامی روی آن نیست بنده استدعا دارم از آقای وزیر عدلیه بک توضیح مختصری در این خصوص بدهند که این بک قدری از حال اجمال بیرون بیاید که در موقع عمل سهلتر باشد برای آنها مراجعه و برای آقایان هم رد کردن یا رد نکردن نمیدانم.

وزیر عدلیه - البته آقایان متذکرند که بک قسمت از امور و معانی است که با حفظ نزاکت مستلزم این است که تصریح نشود و با اینکه مشکل است جمع کردن آنها برای اینکه اگر بخواهیم جمع کنیم اعمال را آنوقت اعاده حصر میکنیم و اگر بخواهیم من باب مثال بگیریم آنوقت خواهند گفت حد معینی ندارد چه چیز را مثل او میکنند باز همین اشکال هست در تمام قوانین استخدای و انتخابی این کلمه هست و این را هر کس بک تعبیری پیش خودش میکند ممکن است آن کسی که پیش دیگران اخلاقش بد است خودش آن اخلاق را خوب میدانند پس بک اموری است که موکول به فهم قاضی و تشخیص عقلای عرف که آن اعمال مخالف با شئون وکالت هست یا نیست وکالت بک امر شریفی است که باید مورد اطمینان و اعتماد عامه باشد که بک کرور دو کرور مال غرض و ناموس مردم بدست او و مدافعه او است خلاصه این آدم شریفی باشد اگر بک آدم کثیفی و بدی باشد آدم بد را چطور میشود شرح داد نمیشود بمثال میشود بنده مثال دارم ولی میخواهم

ذکر بکنم چون ممکن است بر بخورد به بعضی اشخاص و غیبت است بعلاوه چه دلیل دارد بر اینکه اداره احصائیه و وکالت تنها به رأی خودش این عمل را با اشخاص بکند. قانون وکالت است آنها محیطند باعمال وکلا بعلاوه اگر جواز باو ندادند حق شکایت به محکمه انتظامی دارد و تصریح کردن مثل آن مواردی که فرمودید مشکل است از این جهت باین ترتیب عام ذکر می کنند.

رئیس - پیشنهادانی رسیده قرائت میشود

پیشنهاد آقای اعتصام زاده

پیشنهاد می کنم قمره ۸ از ماده پنجم بقرار ذیل اصلاح شود:

۸- محکومین به جنایت مطلقاً و محکومین به جنحه که بموجب قانون یا بحکم محکمه از حقوق اجتماعی با از شغل وکالت محروم شده اند

رئیس - آقای اعتصام زاده

اعتصام زاده - بنظر بنده فقط این قمره بک قدری از حیث عبارت معلق بود چون اینجا نوشته شده محکومین به جنحه که بموجب قانون مستلزم محرومیت از حقوق اجتماعی با از شغل وکالت باشند این عبارت صحیح نیست و باید اصلاح شود.

جمشیدی - پیشنهاد را بک دفعه دیگر بخوانند

(پیشنهاد آقای اعتصام زاده مجدداً خوانده شد)

وزیر عدلیه - عبارت درست است در قانون مجازات

بطور کلی محکومین به جنایت را از تمام حقوق اجتماعی محروم کرده اند و از جمله حقوق اجتماعی وکالت در عدلیه است ولی جنحه را قانون جزا فرق گذاشته بعضی از جنحه های مهم را ممکن است مستلزم محرومیت بعضی یا تمام حقوق اجتماعی قرار داده باشد اگر تمام را قرار داده باشد که از وکالت محروم است و اگر تمام را قرار نداده باشد ممکن است خود محکمه به تبع آن حکم که که درباره آن مجرم میدهند تا بک مدتی او را محروم بکند از حقوق اجتماعی با از شغل وکالت بخصوص زیرا جایز است که

قاضی وقتی ملاحظه کرد که جرم از جهت بک شغلی ارتکاب شده است مخصوصاً آن مجرم را تا بک مدتی بعد از حکم حبس میتواند از آن شغل بخصوص محروم کند و اشکالی ندارد.

اعتصام زاده - مسترد میکنم

رئیس - آقایانی که با این ماده موافقت دارند قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد - ماده ششم

ماده ۶ - وزارت عدلیه میتواند با اشخاص ذیل بدو اجازه وکالت درجه اول را بدهد:

۱ - با اشخاصی که سابقاً صلاحیت آنانرا محکمه انتظامی برای وکالت در تمام مراحل قضائی تصدیق نموده باشد و محکومیت انتظامی از درجه سه بیلا نداشته باشند.

۲ - با اشخاصیکه در تاریخ اجرای این قانون لاقول در سال سابقه شغل وکالت داشته و محکومیت انتظامی از درجه سه بیلا نداشته باشند و محکمه عالی انتظامی بموجب امتحان صلاحیت آنها را برای وکالت در تمام مراحل تصدیق نماید.

۳ - با اشخاصیکه پنجسال متوالی با متناوب خدمت قضائی کرده اند در صورتیکه سلب صلاحیت قضائی از آنها نشده باشد و محکومیت انتظامی از درجه سه بیلا نداشته باشند در این مورد انتظار خدمت جزء خدمت محسوب نمیشود.

۴ - با اشخاصیکه از دانشکده های حقوق داخله یا خارجه دارای شهادت نامه لیسانس یا دکترا هستند و دو سال قضاوت با وکالت کرده اند.

۵ - بکسانی که قبل از اجرای این قانون هشت سال سابقه شغل وکالت دارند و با اینکه مجموع اشتغال ایشان در خدمت قضائی و وکالت هشت سال باشد و محکومیت انتظامی از درجه سه بیلا نداشته و در حین اجراء این قانون هم اجازه وکالت در تمام مراحل داشته باشند

۶ - به فارغ التحصیل های مدرسه علوم سیاسی داخله با داشتن سه سال سابقه شغل قضاوت با وکالت

۷ - نمایندگان مجلس شورای ملی که ده مرتبه در

کمیسیون قوانین عدلیه عضویت داشته اند

رئیس - آقای اعتبار

اعتبار - بنده با این ماده در دو قسمت نظری داشتم که خواستم به عرض وزیر محترم عدلیه برسانم یکی در فقره دوم است که نوشته بموجب امتحان صلاحیت آنها را برای وکالت تصدیق بکند مطابق قانون سابق محکمه انتظامی در هر موقع بر اثر شکایت یک نفر یا بموجب ارجاع وزیر عدلیه میتواند وضعیت یک وکیل را طرف مطالعه قرار بدهد و تشخیص بدهد که این خلاف دارد یا نه البته این تشخیص او روی سوابق و دوسیه ها و محاکماتی است که او کرده مطالعه و اظهار نظر میکند در قانون سابق بود حالا در این قانون هم تقریباً همان ماده هست با اضافه اینکه بموجب امتحان هم اضافه شده امتحان هر وکیل بنظر بنده وضعیت شخص او و سوابق او و اعتماد مردم است باو و بالاخره کارهایی که کرده است و اشخاصی آنها را میشناسند و مخصوصاً این قسمت در ولایات محسوس است یعنی در ولایات يك نفری است که اعتماد دارند سابقه دارند در باب حق الوکاله اش بانها ارفاقها و خصوصیات می کند و وقتی که دوره کارشانرا در این دو سالیکه اینجا قید شده بینیم در این دو سال از او خلاقی سر زده یا تجاوزی از مقررات نکرده و اگر کرده بود محکمه انتظامی البته مطابق آن اختیاری که سابق داشت او را تحت محاکمه قرار میداد فقط این کلمه امتحان مفید شده این است که تصور میکنم يك تربیتی نسبت باین طور اشخاص باید داده شود اینجا باز هم مینویسیم محکمه انتظامی صلاحیت آنها را تصدیق نماید باز لازمه اش امتحان است این صلاحیت را محکمه انتظامی مقید است که اظهار نظر بکند وقتی هم که میخواهد اظهار نظر بکند قطعاً وضعیت يك وکیل را تحت نظر میگیرد و مطالعه میکند و این کلمه امتحان بنظر بنده زائد است اگر آقای وزیر عدلیه موافقت فرمایند برداریم ضرری بجائی نمیزند زیرا همان منظوری که از امتحان هست در همان وقتی که محکمه انتظامی از وکیل میکند بر میاید یکی هم در فقره هفت بود که چون در ماده

سابق تا این تاریخ تصویب شده است اینجا هم باید همانطور باشد

وزیر عدلیه - اینجا گوید در قسمت دوم که بر حسب امتحان نوشته شده نظر نماینده محترم متوجه شده قسمت هشت ماده سه - در آنجا بود باشخصیکه مطابق پروگرام مخصوص امتحان داده و پذیرفته شوند این امتحانی که اینجا گفته میشود غیر از آنست آن مال اشخاص بدوی است که وکالت نکرده اند ولی دارای معلوماتی هستند و حالا امتحان میدهند و باید البته بطرز خاصی و پروگرام مخصوصی باشد اما اینجا فرض اینست که دوسال سابقه شغل وکالت دارد حالا چون بنظر آمد در کمیسیون که دوسال کم است برای اینکه جواز وکالت درجه اول داده شود این قید گذاشته شد و این جایگیر است برای اشخاصی که هشت سال وکالت کرده اند یا شقوق دیگر یا لسانیه یا دکتر هستند و این امتحان لازم رسیدگی محکمه انتظامی بصلاحیت شخص است بجهت اینکه همینظوری که بقیافه او نگاه نمیکند که بگویند صلاحیت داری البته يك اختیاری میکند آن اختیار هم بیشتر از طرز عمل است چون سابقه وکالت دارد از طرز عمل و دوسیه های او يك اختیار هائی در محکمه میشود آنطور هائی که بنظر خودش میرسد رویه مخصوصی ندارد بنابراین بود و نبودش مساوی است بودنش مضر نیست نبودنش هم مضر نیست

رئیس - آقای عراقی

عراقی - بنده عرض مفصلی ندارم چون در آن رائی که گرفته شد با این ماده تفاوتی پیدا میکند خواستم تذکری بدهم که در این ماده هم باید همان اصلاح بشود

رئیس - آقای وثوق

وثوق - بنده با این ماده همراه بودم و میخواستم پیشنهادی هم بدهم ولی توضیحی که آقای وزیر عدلیه راجع بموضوع محکمه انتظامی و امتحان فرمودند که اشخاص بی سابقه باید امتحان علمی بدهند و صلاحیت وکیل را محکمه انتظامی روی عملش تشخیص خواهد داد بنده متقاعد شدم این امتحان غیر از امتحان ماده سوم است

مخبر - در کمیسیون عدلیه هم همین موضوع مورد مذاکره واقع شد البته وقتی بوکیل میخواهند جواز وکالت بدهند او باید امتحان علمی بدهد چون عملی تا بحال نکرده است اما آن آدمی که الان وکیل است دوسال وکالت کرده است از او البته امتحان علمی نمیکنند بلکه امتحان عملی است یعنی دوسیه های او را می بینند که این آدم صلاحیت برای وکالت دارد یا نه و تصور میکنم عبارت ماده خودش معنی را میرساند چون ملاحظه فرمائید محکمه انتظامی بموجب امتحان صلاحیت آنها را برای وکالت در تمام مراحل تصدیق نماید و این صلاحیت را از دوسیه میفهمد که این آدم که الان وکیل است و جواز دستش است چند دوسیه از دوسیه های عملش را می بینند و از روی عمل تصدیق میدهد قصد این است که در کمیسیون هم نظر ما همین بوده و الان آقای وزیر عدلیه فرمودند

اورنگ - در شق هفت باید آن اصلاح بشود

مخبر - بلی این تذکر بجائی بود

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - خیر اصلاح نمیخواهد چون مینویسد نمایندگان که ده مرتبه در کمیسیون قوانین عدلیه عضویت داشته اند اصلاً این مشاجرات از موضوع خارج بود چون در خبر کمیسیون (داشته اند) نوشته شده و (داشته اند) راجع بگذشته است راجع بآینده که نیست

رئیس - آقای اورنگ

اورنگ - خوبست آقای ملک مدنی هم موافقت فرمایند این لفظ علاوه شود چون از يك لفظی که علاوه شود قدری هم قانون سلیس شود و در عمل هم مردم دچار تأویل و تفسیر نشوند ضرری تولید نمیشود بلکه بهتر است آقا که با اصل موافق هستید يك کلمه هم در شق هفت علاوه شود که تا بحال با تا این تاریخ نوشته شود که رفع این عیب بشود

مخبر - مطابق ماده سابق که مجلس رأی داد البته اصلاح میکنم

رئیس - پیشنهادها قرائت میشود:

پیشنهاد آقای اعتبار

پیشنهاد میکنم بموجب امتحان از ماده حذف شود

رئیس - فرمائید

اعتبار - بنده موافقم ولی اینجا آقای مؤید که فرمودند و عبارت را خواندند که منظور این است که آن امتحانی که مقتضی است برای اشخاصی که میخواهند ایجاد کنند مقصود ما این امتحان نبوده این از ماده البته استفاده نمیشود اینجا مینویسد امتحان و امتحان هم در دست محکمه انتظامی است که این را چطور و چه شکل میخواهند امتحان کنند صلاحیت هم باز همین طور در دست محکمه انتظامی است و تشخیص صلاحیت البته در تحت اراده خودش است که چه جور در نظر بگیرد سوابقش را ببینند و صلاحیت را تصدیق کند آقای وزیر عدلیه فرمودند فرق نمیکنند باین جهت بنده این پیشنهاد را تقدیم کردم و الا آن فرمایشات هم بنده را قانع کرده بود چون فرمودند فرق نمیکنند ولی برای اینکه این کلمه امتحان سوء تفاهمی را ایجاد نکند این پیشنهاد را تقدیم کردم

اورنگ - اجازه میفرمائید؟

اعتبار - عضو کمیسیون نیستید

وزیر عدلیه - بنده آنوقت عرض کردم هیچ تفاوتی نمیکنند چون هیچوقت محکمه انتظامی صلاحیتی را بدون امتحان تصدیق نمیکنند ولی این امتحانی که اینجا گذاشته شده من مخصوصاً توضیح دادم آن امتحانی نیست که در بدو عمل میشود این است که بودن و نبودنش فرق نمیکنند و ممکن است برداشته شود

مخبر - بنده هم همینطور که آقای وزیر موافقت کردند از نقطه نظر کمیسیون موافقت میکنم

رئیس - پیشنهاد آقای طهرانچی

پیشنهاد میکنم در قسمت ۶ ماده ۶ پس از مدرسه علوم سیاسی داخله کلمه خارجه هم اضافه شود

مخبر - عرض کنم که در کمیسیون این نظر مذاکره شد

اینجا دانشکده های حقوق داخله و خارجه نوشتیم لکن مدرسه سیاسی منحصر بایران است از این جهت کلمه خارجه را نگذاشتیم.

افشار - در خارجه هم مدرسه سیاسی هست.

رئیس - آقای طهرانچی

طهرانچی - در قسمت ماده سوم همین عبارت هست

مینویسد مدارس سیاسی داخله و خارجه پس مدرسه سیاسی خارجه هم قائل شدیم و اینجا افتاده و باید اضافه شود و در آنجا هم که بنده پیشنهاد کردم فارغ التحصیلهای مدارس سیاسی داخله و خارجه يك کلمه (با) هم اضافه شود داخله یا خارجه.

وزیر عدلیه - تصور میکنم يك تفاوتی اینجا باشد

بهمن لحاظ اینجا خارجه گذاشته نشده و آن این است که سابق بر این در ایران مدرسه حقوق نبود ولی همان حقوق را در مدرسه سیاسی تدریس میکردند و فارغ التحصیلهای آن مدرسه که حالا هم هستند خودشان را کمتر از شاگردان مدرسه حقوق نمیدانند در خارجه تصور میکنم يك شعبه باشد و نه تنها قائم مقام مدرسه حقوق باشد بتمام معنی اینکه در اینجا گذاشته شده است بجهت مطلق اجازه است اینجا برای این است که وکالت درجه اول داده شود این تفاوت هست بین اینها و همین طور که نوشته شده بد نیست.

طهرانچی - در ماده ۳ مینویسد مدارس سیاسی داخله و خارجه پس بفارغ التحصیلهای مدارس سیاسی چه داخله و چه خارجه باید جواز وکالت داده شود و فلسفه ندارد که ما در جواز بدوی آنها را محروم کنیم و بگوئیم فقط شامل مدارس سیاسی داخله باشد بلی اگر در آن ماده ۳ هم محدود نشده بود درست بود ولی وقتی که آنجا دارد اینجا هم باید نوشته شود.

وزیر عدلیه - بنده توضیح دادم آنجائی که در ماده ۳

میکوید فارغ التحصیلهای مدارس سیاسی داخله یا خارجه برای این است که جواز ممکن است بآنها داده شود اما چه درجه آنجا ندارد آنجا شروط مطلق وکالت است ولی اینجا

خارجه دارای شهادت نامه ایسانس هستند و یکسال قضاوت یا وکالت کرده باشند.

۳ - فارغ التحصیلهای کلاس قضائی که دوسال سابقه وکالت یا قضاوت داشته باشند.

۴ - اشخاصی که قبل از اجراء این قانون سه سال سابقه شغل وکالت داشته و محکومیت انتظامی از درجه ۳ بیالانداشته باشند.

رئیس - آقای احتشام زاده

احتشام زاده - در ماده قبل اشخاصی که برای وکالت درجه اول نوشته اند فارغ التحصیلهای سیاسی داخله یا خارجه اند ولی در این ماده این قسمت یعنی اشخاصیکه در ماده قبل برای آنها اجازه وکالت درجه اول منظور شده اینجا مسکوت مانده گمان میکنم غفلت شده باشد که اسمی از آنها برده نشده در صورتی که آنها هم حق دارند و در صورتی که اجازه وکالت درجه اول بموجب ماده قبل برای آنها منظور شده است بطریق اولی حق وکالت درجه دوم یا سوم را دارند این است که خواستم من باب تذکر مطلب را عرض کنم و گمان میکنم این عرض بنده خیلی منطقی است و آقای وزیر عدلیه هم موافقت خواهند فرمود که فارغ التحصیل های مدرسه سیاسی که يك سال وکالت کرده اند اجازه وکالت درجه دوم یا سوم به آنها داده شود.

وزیر عدلیه - بنده تصور نمیکند ذکر این قسمت محتاج باشد بجهة اینکه کسیکه استحقاق دارد وکالت درجه اول باو داده شود اجازه درجه دوم را بطریق اولی دارد و تصور میکنم اشکالی نداشته باشد

رئیس - آقای دکتر طاهری

دکتر طاهری - بنده میخواستم توضیحی داده شود چون در فقره يك ماده ۷ مینویسد اشخاصی که سه سال متوالی یا متناوب خدمت قضائی کرده و سلب صلاحیت قضائی از آنها نشده باشد اما در فقره ۳ این شرط را ندارد می نویسد اشخاصی که فارغ التحصیل کلاس قضائی هستند و

دوسال سابقه قضاوت یا وکالت دارند مطلقا ممکن است به ایشان جواز وکالت داده شود آیا اگر سلب صلاحیت هم شده باشد باز هم جواز وکالت بهشان داده می شود یا نمی شود اگر داده می شود البته همین طور که نوشته شده صحیح است و اگر داده نمی شود آنها قید می خواهد زیرا شایسته نیست اشخاصی که سه سال خدمت کرده باشند و اشخاصی که دو سال خدمت قضائی کرده باشند بدون شرط بتوانند وکالت کنند بنده مخالف نیستم چون عده هستند که دو سال قضاوت کرده اند و سلب صلاحیت ازشان شده بنده مخالف نیستم که حق وکالت داشته باشند ولی باید تصریح شود و اگر هم بنا نیست بهشان داده شود تصریح شود

وزیر عدلیه - فارغ التحصیل های کلاس قضائی بموجب قانون خودش و قتیکه دریافت تصدیق امتحان کردند و قبول شد امتحانشان تا يك مدتی که در قانون است وزارت میتواند بانها رتبه قضائی بدهد ولی انتصاب قطعی آنها بان رتبه یعنی رتبه قضائی منوط است باینکه دوسال خدمت کرده باشند و پس از دوسال هم سلب صلاحیت قضائی از آنها نشده باشد دیگر در آنجا قیدی نیست که سلب صلاحیت قضائی یعنی تمام آثار از این محو میشود و يك آدمی میشود بدوی مثل روز اولش یا اینکه فقط قضاوت نمیتواند بکند و از قضاوت محروم است اینجا انظار قضات هم در این قسمت مختلف است بعضیها معتقدند که مراد از این قانون این است که یعنی آن رتبه قضائی که مجوز قضاوت است فقط از او گرفته میشود و اقتصار بقدر متیقن میکنند ولی آثاری که از آن دریافت رتبه قضائی حاصل میشود یکیش این است که کسی که قاضی شده است میتواند وکالت کند عقیده بعضی هم بعکس است این است که وقتی سلب صلاحیت قضائی شد بانها تمام آثارش است البته این قسمت در استدلال هر يك از دودسته هست وقتی که رتبه قضائی از او گرفته شد آن چیزهایی هم که مستحق اوست آنها هم ازین میروند و اینجا بطور مطلق گذاشته شده است که فارغ التحصیلهای کلاس قضائی که دوسال سابقه وکالت یا قضاوت داشته اند حالا مجوز است که بانها اجازه وکالت

شرط درجه است که در تمام مراحل باین اشخاص داده می شود بفارغ التحصیل های مدرسه سیاسی خارجه این اجازه بدوی را نمیدهند مدرسه سیاسی در خارجه يك شعبه است از این جهت اینجا ذکر نشده.

رئیس - آقای طهرانچی استرداد کردید.

طهرانچی - بلی.

رئیس - پیشنهاد دیگری است

پیشنهاد آقای دکتر ادهم

مقام منبع ریاست دامت شوکته

این بنده پیشنهاد می کنم که فقره ۷ از ماده ۶ بترتیب ذیل اصلاح شود

ماده ۷ نمایندگان مجلس شورای ملی که در دوره انتخابی کمیسیون قوانین عدلیه عضویت داشته باشند

دکتر ادهم - بنده نظرم این بود که يك قدری واضحتر بشود که مقصود از اینکه ده مرتبه عضویت داشته باشند این باشد که ده دوره انتخابیه باشد حالا بسته بنظر مجلس است **اورنگ** - این ماده را يك مرتبه رأی داده ایم بهمان نهج رأی میدهم

مخبر - قصد و نیت مجلس و کمیسیون همین است که فرمودید ولی در ماده سابق رأی دادیم و چون آن ماده بآن شکل گذشت حالا اگر اینجا بخواهیم باین شکل بنویسیم عبارت اختلاف پیدا میکند.

دکتر ادهم - مسترد میکنم

رئیس - رأی گرفته میشود بماده ششم با اصلاحی که شده است آقا باینکه موافقت دارند قیام فرمایند (اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده هفتم:

ماده ۷ - باشخاص ذیل ممکن است بدو اجازه وکالت درجه دوم یا سوم داده شود:

۱ - باشخاصی که سه سال متوالی یا متناوب خدمت قضائی کرده و سلب صلاحیت قضائی از آنها نشده باشد.

۲ - باشخاصی که از دانشکده های حقوق داخله یا

داده شود ولی اگر سلب صلاحیت آنها باشد بموجب حکم محکمه انتظامی اینجا حکمی برای او معین نیست زیرا ضرورتی هم نداشته است که معین شود چون گرفتار شدن وکالت شد با هم ممکن است مورد شکایتی شود یا موجهاتی پیش بیاید که رسیدگی بصلاحت او بشود و رسیدگی بصلاحت وکلانش هم بشود.

رئیس - آقای احتشامزاده

احتشامزاده - مطلبی را که بنده بعرض رساندم چون خیلی بدیهی میدانستم توضیح مفصلی عرض نکردم و از فرمایش حضرت آقای وزیر عدلیه معلوم میشود که توضیحات بنده نارسا بوده است این است که لازم میدانم مجدداً توضیح بدهم بنده تردید ندارم که فارغ التحصیل مدرسه سیاسی که سه سال سابقه قضاوت یا وکالت داشته باشد میتواند جواز وکالت درجه اول را بگیرد قهراً درجه دوم و سوم را هم متضمن است و درش مستتر است ولی بنده نظرم این بود که اگر فرضاً فارغ التحصیل مدرسه سیاسی سه سال سابقه نداشت در قضاوت که وکالت درجه اول را بگیرد یکسال یا دو سال داشت برای این شخص هیچ حقی منظور نشده است در صورتیکه نسبت بلیسانسیه ها این حق منظور شده است یعنی اگر سابقه قضاوت یا وکالت لیسانسیه ها دو سال بود درجه اول داده میشد و اگر یکسال بود درجه دوم و سوم ولی فارغ التحصیل های مدرسه سیاسی اگر یکسال یا دو سال سابقه وکالت یا قضاوت داشته باشند جواز وکالت درجه اول مطابق ماده قبل بهشان نمیشود داد چون مدت زیاد تری را ماده

معین کرده است و منظور بنده این است که اشخاصی که در بین آنها سابقه قضاوتشان کمتر است و بعدی تر رسیده اند که درجه اول را بگیرند بتوانند درجه دوم و سوم را بگیرند منظورم این قسمت بود.

وزیر عدلیه - امر بی اشکال است برای اینکه در ماده ۶ قیودی شده است برای اجازه وکالت درجه اول در ماده هفت یک قیودی شده است برای وکالت درجه دوم یا سوم در صورتیکه درجات دیگر هم داریم درجه ۴ و ۵ ولی شرط خاص ندارد و قتیکه شرط مطلق وکالت را حائز باشد سوم و چهارم داده میشود و آن بموجب قسمت ۴ ماده ۳ است که به فارغ التحصیل های مدارس علوم سیاسی داخله یا خارجه اجازه وکالت داده میشود میخواهد سابقه وکالت داشته باشند یا نداشته باشند پس بکلی محروم نخواهند بود یک جاشرائط جواز وکالت مطلق است یک جا شرائط جواز وکالت درجه اول یک جا هم جواز وکالت درجه دوم و آن درجات بعد باقی میماند برای اشخاصی که واجد شرط مطلق وکالت باشند.

رئیس - رای گرفته میشود بماده هفتم آقایانیکه موافقت دارند قیام فرمایند (اغلب برخاستند) تصویب شد.

[۷ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه]

رئیس - اگر تصویب میفرمائید جلسه را ختم کنیم (صحیح است) جلسه آینده روز شنبه هشتم شهریور سه ساعت قبل از ظهر دستور هم لوائح موجوده (مجلس موقع ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

قانون

تشکیلات مؤسسه راه آهن دولتی ایران

- ماده ۱ - برای اداره کردن بهره برداری راه آهن دولتی ایران اعم از خطوط موجوده یا خطوطیکه در آینده احداث شود مؤسسه بنام راه آهن دولتی ایران تشکیل میشود.
- ماده ۲ - مؤسسه راه آهن دولتی ایران که جزو تشکیلات وزارت طرق میباشد مرکب است از یک هیئت مدیره و یک هیئت نظارت و دارای قسمتها و شعب اداری و فنی لازمه خواهد بود.
- ماده ۳ - الف - هیئت مدیره تشکیل میشود از مدیر کل راه آهن که سمت ریاست را دارد و سر مهندس راه آهن که معاون فنی او میباشد و یک نفر عضو مهندس و رئیس محاسبات راه آهن
- ب - هیئت نظارت تشکیل میشود از معاون وزارت طرق که سمت ریاست هیئت را دارا می باشد بکنفر نماینده از طرف وزارت مالیه یک نفر نماینده از طرف دیوان محاسبات و دو نفر مهندس از طرف وزارت طرق. وظائف دو هیئت مزبور و مدیر کل راه آهن و معاون فنی او بموجب نظامنامه معین خواهد گردید.
- ماده ۴ - کلیه امور اداری و فنی مؤسسه راه آهن دولتی ایران اعم از مسائل مالی و استخدامی و مقررات و نظامات مربوطه به رشته های مختلفه بهره برداری به تناسب احتیاجات آن مؤسسه طبق نظامنامه های مخصوص جریان خواهد یافت.
- نظامنامه های لازمه را وزارت طرق بتصویب هیئت وزراء خواهد رسانید.
- نظامنامه های مربوطه به امور مالی با موافقت وزارت مالیه تهیه خواهد شد.
- تبصره ۱ - با استثنای مواردیکه در نظامنامه مربوطه معین میگردد نصب و انفصال و انتقال و تعیین حقوق و اضافه حقوق و ترفیع کلیه مستخدمین راه آهن در حدود نظامنامه به اختیار مدیر کل راه آهن خواهد بود.
- تبصره ۲ - مستخدمین مشمول قانون استخدام کشوری که در خدمت مؤسسه راه آهن دولتی ایران خواهند بود تابع نظامنامهها و مقررات مؤسسه مزبور بوده و هرگاه کسور تقاعد مقرر در قانون استخدام کشوری را به صندوق تقاعد بپردازند از مزایای قانون مزبور راجع به تقاعد و وظیفه و انتظار خدمت و ترفیع رتبه نیز استفاده خواهند نمود.
- تبصره ۳ - استخدام مستخدمین خارجی در راه آهن موکول بتصویب هیئت وزراء میباشد.
- ماده ۵ - عایدات راه آهن عبارت است از:
- ۱ - وجوه حاصله از اجرای تفرقه مصوب دولت.
- ۲ - وجوهی که ممکن است از فروش یا اجاره اشیاء و اموال راه آهن و یا از جرائم مربوطه به تنسیقات اداری و انتظامی حاصل گردد.
- ۳ - وجوهیکه مطابق ماده واحده مصوب ۱۸ آبان ۱۳۱۲ با تصویب دولت پرداخته شود.
- وجوه مذکوره فوق بوسیله مؤسسه راه آهن دولتی ایران جمع آوری و در بیانات میگردد و در حساب مخصوصی در بانک ملی گذاشته میشود و میبایست موافق بودجه که بتصویب دولت میرسد مستقیماً از طرف مؤسسه بهمان حساب حواله و پرداخته خواهد شد.
- ماده ۶ - هیئت مدیره و هیئت نظارت هر یک در حدود و وظائف خود در ترتیب و تنظیم بودجه سالانه و جمع آوری عایدات و مصرف وجوه مکلف بر ابراق و نظارت میباشد و پس از رسیدگی به محاسبات عایدات و مخارج برای هر سال تا نیمه سال بعد صورت خلاصه از وضعیت مالی مؤسسه با تصدیق هیئت نظارت از طرف مؤسسه راه آهن به دولت تقدیم میگردد و صورت مزبور پس از تصویب دولت سند تفریح بودجه و مفاسد حساب آن سال خواهد بود به ضمیمه صورت مزبور صورت عایدات دیگری شامل احصائیه و وضعیت کلیه اموال منقول و غیر منقول راه آهن باید تسلیم گردد.
- ماده ۷ - از تاریخ اجرای این قانون نگاهداری و بکار انداختن کلیه اموال و اثاثیه و اشیاء و وسائل ناقله و ساختمانهای فنی و غیره متعلق به خطوط آهن و کشتی رانی دریاجه رضائیه با تشکیلات آن به مؤسسه راه آهن دولتی ایران محول میگردد.
- ماده ۸ - برای حفظ انتظامات و اجرای مقررات و تنسیقات اختصاصی راه آهن بپایس انتظامی مخصوصی تشکیل خواهد شد که مخارج آن در بودجه راه آهن منظور میگردد تشکیلات و وظائف بپایس انتظامی بموجب نظامنامه که بتصویب دولت میرسد معین خواهد گردید و در اجرای وظائف تابع دستور مؤسسه راه آهن خواهد بود.
- ماده ۹ - این قانون از تاریخ اول مهر ماه ۱۳۱۴ به موقع اجرا گذاشته میشود و قوانینی که با هر یک از مواد آن منافات داشته باشد در مورد مؤسسه راه آهن دولتی ایران مجری نخواهد بود.
- این قانون که مشتمل بر ماده است در جلسه دوازدهم اسفند ماه یکم هزار و سیصد و چهارده شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.
- رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری